

Stanovisko

Komise pro hodnocení dopadů regulace

k Návrhu zákona o ochraně památkového fondu a o změně zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (zákon o ochraně památkového fondu)

I. Úvod

Návrh zákona se předkládá v návaznosti na vládou schválený věcný záměr zákona (usnesení vlády ze dne 6. 3. 2013 č. 156) a na cíle stanovené v Programovém prohlášení vlády a v Koaliční smlouvě - vytvářet příznivé podmínky pro identifikaci a odborně garantovaný způsob nakládání s památkovým fondem ČR a zajistit účinný a předvídatelný způsob ochrany tohoto fondu bez ohledu na subjekt vlastnictví.

Návrh zákona má za cíl upravit koncepčně nově oblast památkové péče a nahradit dosavadní právní úpravu podle zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, úpravou reagující na změny ve společnosti. Nový zákon přesněji vymezuje a zdůrazňuje veřejný zájem na ochraně památkového fondu a v návaznosti na správní řád, stavební zákon, daňové předpisy, nový občanský zákoník, nový katastrální zákon, zákon o základních registrech a další zákony, vytváří odpovídající právní prostředí pro efektivní péči o něj motivující vlastníky jeho jednotlivých součástí k jeho průběžné údržbě, která je nejlepším způsobem pro uchování jeho hodnot. Současně má za cíl posílit právní jistotu občanů, zmírnit dopady vznikající z titulu nezbytného omezení vlastnických práv, odstranit zbytečnou administrativní zátěž a zpružnit systém památkové péče zejména využitím komunikačních a informačních technologií. Potřebných změn nelze dosáhnout dílčí novelizací.

Je nutno konstatovat, že předkládaný materiál je natolik rozsáhlý, že nebylo možné v tak krátké době podrobně posoudit Závěrečnou zprávu z hodnocení dopadů regulace (Zpráva) po obsahové stránce, ani co do vhodnosti či úplnosti zvolených variant, ani pokud se týče přesnosti popsaných dopadů. Toto stanovisko tedy spíše

posuzuje formální úplnost Zprávy a její soulad s Obecnými zásadami pro hodnocení dopadů regulace.

II. Připomínky a návrhy změn

Předkladatel přistoupil k vyhodnocení dopadů zodpovědně. Zpracování Zprávy provedla externí firma (EEIP a.s.). Zpráva je zpracována velmi podrobně (105 stran) v souladu s Obecnými zásadami pro hodnocení dopadů regulace. Zpráva je v části 2. - 4. přehledně rozdělena dle jednotlivých dílčích řešených oblastí. Těch je 14, ovšem některé z nich jsou ještě rozděleny do podproblémů. U každé z částí je popsán řešený problém, navrženy varianty řešení a zhodnoceny dopady na jednotlivé identifikované subjekty, a to jak kvalitativně, tak, je-li to možné (zejména u nákladů), i kvantitativně, v peněžních jednotkách, a to včetně vysvětlení, jak k vedeným odhadům zpracovatel dospěl.

Výběr nejvhodnější varianty je ve většině případů přehledně vysvětlen a zdůvodněn. V závěru Zprávy jsou navíc všechny dopady shrnuty v přehledné tabulce. Větší pozornost by mohla být věnována v některých případech formulaci variant. U některých řešených oblastí (např. D – stanovení území s vyloučeným výskytem archeologických nálezů) je možné také zvažovat další (pod)variantu vzhledem k pozici odborných subjektů, kdy by nebylo „pouze“ umožněno uplatnit připomínky (jak předpokládá zvolená varianta), ale byl by vyžadován souhlas daného odborného subjektu, popř. MK.

Pozitivně lze vnímat, že zpracovatel si stanovil za cíl mimo jiné snížit administrativní zátěž způsobovanou soukromým subjektům. Na poměry české státní správy je velká pozornost věnována také implementaci a vynucování navrhovaných řešení, jakož i přezkumu účinnosti navrhovaného právního předpisu.

Je třeba ocenit, že se předkladatel dokonce pokouší navrhnout některé možné ukazatele účinnosti, což je jev v ČR doposud poměrně vzácný. Vzhledem k identifikovaným problémům by kromě navrhovaných ukazatelů souvisejících s turistickým ruchem bylo vhodné navrhnout a sledovat ukazatele vztahující se přímo k hlavnímu cíli, tj. zajištění optimální ochrany památkového fondu efektivním, co nejméně nákladným a transparentním způsobem.

Pozitivně lze také hodnotit rozsah konzultací, které probíhaly prakticky od počátku prací na předkládaném návrhu, tedy ještě před vypracováním věcného záměru zákona. K přípravě věcného záměru byl ustaven poradní orgán a k přípravě paragrafového znění pak odborný tým náměstkyně ministryně kultury. Zároveň byla na webových stránkách ministerstva zřízena sekce pro zveřejňování informací o návrhu. Do procesu konzultací bylo zahrnuto široké spektrum institucí a subjektů působících v oblasti památkové péče i vně veřejné správy.

III. Závěr

Závěrečná zpráva RIA byla vypracována podrobně, v souladu s Obecnými zásadami pro hodnocení dopadů regulace. Navrhujeme Zprávu doporučit ke schválení.

Vypracovali:

Ing. Daniel Trnka a Mgr. et Mgr. Marek Havrda, MA, MPA, Ph.D.

prof. Ing. Jiřina Jílková, CSc., v. r.
předsedkyně komise